

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Αθήνα, 17-03-2023

Αριθ. Πρωτ. : 24453 - 17-03-2023

Ταχ. Δ/ση : Πλατεία Κάνιγγος
Ταχ. Κώδικας : 10677
Τηλέφωνο : 210-3893572
Email : gen-sec@mindev.gov.gr

ΠΡΟΣ : Υπηρεσία Συντονισμού
Γραφείο Κοινοβουλευτικών Θεμάτων

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην με αριθμό 2670/13-03-2023 Ερώτηση των βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ – ΠΣ με θέμα «Θα προχωρήσει η Ν.Δ. σε ουσιαστική στήριξη των πολιτών αντί για ανεπαρκή επιδοματικά μέτρα τύπου MarketPass;».

Σχετ: Το με αρ. πρωτ. 23358/14-03-2023 υπηρεσιακό σημείωμα της Υπηρεσίας Συντονισμού

Σε απάντηση της με αριθμό 2670/13-03-2023 Ερώτηση των βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ – ΠΣ με θέμα «Θα προχωρήσει η Ν.Δ. σε ουσιαστική στήριξη των πολιτών αντί για ανεπαρκή επιδοματικά μέτρα τύπου MarketPass;», και σε σχέση με το πρώτο ερώτημα, σας γνωρίζουμε ότι σε ό,τι αφορά στη χρησιμότητα της λήψης του μέτρου της μείωσης του Φ.Π.Α. στα βασικά αγαθά, ως μέτρο αντιμετώπισης της ακρίβειας, σας γνωρίζουμε ότι το μέτρο αυτό σε όσες περιπτώσεις εφαρμόστηκε στο παρελθόν είχε ελάχιστες θετικές συνέπειες για τους καταναλωτές. Ειδικότερα, το μέτρο αυτό είναι ελάχιστα κατάλληλο για τη βελτίωση της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών ιδίως για τους ακόλουθους λόγους:

α) Ο Φ.Π.Α. είναι ένας φόρος που διασπείρεται στο σύνολο της αλυσίδας παραγωγής, μεταφοράς και πώλησης των τελικών προϊόντων στον καταναλωτή. Το γεγονός αυτό συνεπάγεται ότι η ενδεχόμενη μείωσή του θα ευνοήσει πρωτίστως το σύνολο των επιχειρήσεων που εμπλέκονται στην παραγωγή, μεταφορά και πώλησης του προϊόντος αφού αναμένεται να αξιοποιήσουν τη μείωση αυτή ως ένα μέσο της βελτίωσης της κερδοφορίας τους. Άλλωστε η τιμή ενός προϊόντος στην αγορά εξαρτάται πρωτίστως από τη ζήτηση που έχει, τα χαρακτηριστικά της ζήτησης (ελαστική / ανελαστική), την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών και τις τιμές των ανταγωνιστικών προϊόντων. Στο μέτρο που οι ως άνω παράμετροι δεν διαφοροποιούνται οι παραγωγοί προϊόντων, οι μεταφορείς, οι μεσάζοντες, οι χονδρέμποροι και οι λιανέμποροι έχουν χαμηλό κίνητρο να μειώσουν τις τιμές τους και, συνεπώς, αναμένεται να αξιοποιήσουν τη μείωση του Φ.Π.Α. για να αυξήσουν το περιθώριο κέρδους τους. Ένα μόνο μικρό ποσοστό της μείωσης του Φ.Π.Α. αναμένεται να φτάσει στον τελικό καταναλωτή.

β) Ο Φ.Π.Α. είναι έμμεσος φόρος που σχετίζεται στενά με το επίπεδο (τον όγκο) της κατανάλωσης. Η μείωσή του συνεπώς θα ευνοούσε αναλογικά περισσότερο όσους αγοράζουν μεγαλύτερες ποσότητες προϊόντων διατροφής και κυρίως νοικοκυριά μεγαλύτερου εισοδήματος αλλά και επιχειρήσεις παρασκευής γευμάτων (καταστήματα εστίασης, catering κ.λπ.). Αντίθετα οι καταναλωτές με χαμηλότερα εισοδήματα θα ευνοούνταν πολύ λιγότερο από την εφαρμογή του μέτρου.

γ) Η μείωση του Φ.Π.Α και των ειδικών φόρων κατανάλωσης αναφέρεται συχνά ως μία εύκολη «μαγική» λύση για την αντιμετώπιση της ακρίβειας, ωστόσο δεν έχει εφαρμοστεί ποτέ ως μέτρο από καμία πολιτική δύναμη που έχει εμπλακεί στη διακυβέρνηση της χώρας και που επικαλείται το μέτρο αυτό, ακριβώς επειδή εκτός από αναποτελεσματικό στην πράξη είναι επιζήμιο για τη δημοσιονομική ισορροπία του κράτους.

δ) Η μείωση του Φ.Π.Α. στα είδη διατροφής θα στερούσε από το κράτος πόρους που σήμερα χρησιμοποιούνται για την επιδότηση του κόστους ενέργειας αλλά και τροφίμων για νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Συνεπώς, η εφαρμογή του μέτρου θα σήμαινε αντίστοιχη αύξηση των λογαριασμών ενέργειας για όλους και αδυναμία του κράτους να προσφέρει στοχευμένη και αδιαμεσολάβητη ενίσχυση στους πολίτες που έχουν πραγματική ανάγκη μέσα από πρωτοβουλίες όπως το Market Pass.

Αξίζει να υπογραμμιστεί ότι το μέτρο αυτό έχει ήδη υιοθετηθεί και από λίγες μόνο χώρες στην Ευρωπαϊκή Ήπειρο όπως η Λετονία, η Πολωνία και η Βόρεια Μακεδονία με ρυθμό πληθωρισμού στα βασικά προϊόντα διατροφής 28,5%, 20,6% και 22,9% για τον Ιανουάριο του 2023, ενώ στην Ελλάδα κατά το ίδιο χρονικό διάστημα ο ρυθμός του πληθωρισμού τροφίμων ήταν 15,6%. Προφανώς, λοιπόν, το μέτρο της μείωσης (ακόμα και μηδενισμού) του Φ.Π.Α. στα τρόφιμα αποδείχθηκε πλήρως αναποτελεσματικό στην πράξη. Αντιστοίχως, το μέτρο αυτό εφαρμόστηκε στην Ισπανία κατά τη διάρκεια του Ιανουαρίου 2023, όπου ο ΦΠΑ μειώθηκε από 4% σε 0% σε βασικά είδη διατροφής αλλά εντός του ίδιου μήνα οι τιμές των τροφίμων αυξήθηκαν κατά 0,3%, με αποτέλεσμα η ισπανική Κυβέρνηση να κάνει δεύτερες σκέψεις για την εφαρμογή του, προφανώς, αναποτελεσματικού μέτρου της μείωσης του Φ.Π.Α. σε βασικά είδη διατροφής ακριβώς επειδή φαίνεται ότι το μέτρο αξιοποιήθηκε από τις εμπορικές επιχειρήσεις προκειμένου να αυξήσουν την κερδοφορία τους.

Για τους ως άνω λόγους η Κυβέρνηση έχει επιλέξει να μην εφαρμόσει το μέτρο της μείωσης του Φ.Π.Α. στα είδη διατροφής και να αξιοποιήσει προσφορότερες μεθόδους για την απευθείας και αδιαμεσολάβητη ενίσχυση των καταναλωτών και ιδίως των πολιτών με χαμηλότερα εισοδήματα, όπως μέσω της επιδότησης των λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος των καταναλωτών, την πρόβλεψη ειδικών επιδομάτων για τους καταναλωτές με χαμηλότερες οικονομικές δυνατότητες (όπως το Market Pass) αλλά και την πρωτοβουλία «το καλάθι του νοικοκυριού» προκειμένου οι καταναλωτές να προστατευθούν, στο μέτρο του εφικτού, από τις διαρκείς ανατιμήσεις που οφείλονται στην παράνομη και ανήθικη εισβολή των ρωσικών στρατευμάτων στην ανεξάρτητη Ουκρανία. Τα μέτρα αυτά έχουν ήδη κριθεί αποτελεσματικά στο πεδίο της καθημερινότητας.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο προϊστάμενος του Τμήματος Εξυπηρέτησης
Κοινού και Πρωτοκόλλου

Κ.Α.Α.
ΜΠΙΛΗ ΕΥΣΤΑΘΙΑ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων
2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εμπορίου
3. Γραφείο Διοικητή ΔΙΜΕΑ
4. Γραφείο Προϊσταμένης Γενικής Διεύθυνσης Αγοράς και Προστασίας Καταναλωτή
5. Διεύθυνση Εμπορικής Επιχειρηματικότητας